

Biografie Thomas Merton

Thomas Merton (1915-1968) is één van de meest bekende spirituele schrijvers uit de twintigste eeuw. Toch lijkt hij mij in Nederland niet zo bekend; de boekenplanken worden al gevuld met Anselm Grün en Henri Nouwen. De dit jaar verschenen vertaling van de veelgeprezen biografie van Jim Forest kan hier verandering in brengen.

Mertons leven

Thomas Merton werd geboren in Zuid-Frankrijk als oudste zoon van twee kunstenaars en overleed in Thailand op 53-jarige leeftijd door een ongeval. Dit begin en einde lijken te verwijzen naar het geheel van zijn leven. Zijn ouders overleden jong, Merton woonde

aanwezig in zijn belangstelling voor boeddhisme.

Midden in dit relatief korte leven staat een duidelijk moment van overgave aan Jezus Christus: toen hij als 26-jarige bij het trappistenklooster Gethsemani in Kentucky aanklopte, een gemeenschap waar Merton tot het einde van zijn leven

orde door de vele manieren waarop Merton zelf zich daarmee verbond: zijn denken over de westerse maatschappij (en hoe vanuit eenzaamheid en stilte, vanuit het klooster anders te leven), over oorlog, racisme. Boeiend wordt het boek door de spanningen in Mertons leven: de spanning tussen de keuze voor orde, eenvoud en gehoorzaamheid in het klooster enerzijds en zijn ambities en rusteloosheid anderzijds; de spanning ook tussen het zoeken van eenzaamheid en stilte en tegelijk volop betrokken zijn op wat in de wereld gebeurt. De sleutel in dit alles lag voor Merton bij Christus. In Hem vinden we ons 'ware zelf' en vanuit Hem leren we lief te hebben en ons in te zetten voor vrede op aarde.

Boeiend wordt het boek door de spanningen in Mertons leven

op verschillende plekken, bleef rusteloos, en had ook iets van een kunstenaar, in ieder geval in zijn drang tot dichten en schrijven. De interesse in het Oosten begon toen hij als achttienjarige in Rome diep geraakt werd door iconen en mozaïeken, verdiepte zich ten tijde van de Koude Oorlog door lezing van Russische schrijvers en was op een andere manier

deel van bleef uitmaken. Het verhaal van zijn bekering beschreef Merton in zijn boek *The Seven Storey Mountain*, wat al snel een bestseller werd (in het Nederlands uitgegeven als *Louteringsberg*).

De biografie

Jim Forest biedt een goede kennismaking met het leven en denken van Merton. Hij kent het leven van Merton goed als vriend en is in zekere zin ook zijn leerling. Toch is het boek geen onkritische ophemeling van Merton (dat zou ook niet bij hem passen: kritische vragen stelde Merton zichzelf ook steeds). Veeleer heeft het boek een feitelijke, documenterende inslag. Een chronologie van zes pagina's zet belangrijke gebeurtenissen uit Mertons leven op een rij, verspreid door het boek geven zo'n honderdvijftig foto's beeld daarbij. Ook citeert Forest veel uit brieven en (dag)boeken van Merton. De context van Mertons tijd komt aan de

Kanttekeningen

Via Forest kun je goed kennismaken met Merton. Forest heeft Merton lief en weet vanuit die liefde 'objectief' te vertellen, eerlijk en aandachtig bij de feiten van Mertons leven. Soms doet het boek wel verlangen naar een 'vreemde' die vragen stelt, iemand die meer een poging doet om Mertons leven te interpreteren. Verder viel me op dat theologische achtergronden van Mertons denken wat onderbelicht zijn. Gilson en Maritain worden genoemd, maar nauwelijks wat Merton dan in hen vond. Mertons denken over het 'ware zelf' is onder andere gebaseerd op Duns Scotus, maar die naam vind je maar één keer tussen haakjes terug. Het boek is een goede kennismaking met Mertons leven en zet aan tot verder zoeken naar wat er in en achter Merton te vinden is.

Gerben Roest

Jim Forest, **Leven met wijsheid. Een biografie van Thomas Merton.**
Uitgeverij DAMON: Eindhoven 2018,
303 p. € 29,90